О ВАХТ АББАС СӘҺҺӘТ САҒАЛТМЫШДЫ...

ШАИР Аббас Сәһһәтин сон дәрәчә гәрибә талеји олмушдур. Атасы ону Теһрана јола саланда оғлунун тәһсил алыб Шамахыја бир руһани кими гајыдачағына үмид едирди. Лакин Аббас Сәһһәт Меһдизадә Теһранда тибб тәһсили алыб доғма вәтәнә һәким кими гајытды. О заманлар Азәрбајчанда чар үсул-идарәси, онун мәнфур ганунлары һөкм сүрүрдү. Русијада тәһсил алмајан тәбибләрин јаздыглары дәрман нүсхәләри аптекләрдә гәбул едилмирди.

Аббас Сәһһәт көз һәкими иди. Теһрандан кәләркән чәррәһлыг әмәлијјатлары апармаг үчүн өзү илә бә'зи аләтләр вә дәрманлар да кәтирмишди, мүрачиәт едән хәстәләри мүаличә едирди. Сөһбәт дүшәндә бөјүк бачым мәнә дејәрди ки, сәнин дә көзүнү Мирзә Аббасгулу, јә'ни Аббас Сәһһәт мүаличә етмиш, «көсмишдир». Бу һадисә мәним дөрд јашым оланда, јә'ни 1910-чу илдә баш вермишди.

О вахтдан узун илләр кәлиб кечмишдир. Инди —јашым 76-ја чатанда сол көзүм тутулмаға башлады. Тәшвишә дүшүб чох адамла мәсләһәтләшдим. Кимиси Москваја, кимиси исә Одессаја кетмәјими мәсләһәт көрдү. Чохлары да Бакыда маһир көз һәкимләри олдуғуну сөјләди. Ишләдијим институтун — Азәрбајчан ССР Елмләр Академијасы Чоғрафија Институтунун директору, академик Һәсән Әлијевә хәстәлијимлә әлагәдар мүрачиәт етдикдә о мәнә рәсми мәктуб вериб Азәрбајчан Елми Тәдгигат Көз Хәстәликләри Институтуна көндәрди. Һәмин институтун директору, профессор Назим Әфәндијев мүасир апаратларын көмәји илә сол көзүмү мүајинә едиб деди: «Көзүнүзүн чәррәһлыг әмәлијјатына еһтијачы вардыр». Профессор сағ көзүмү дә мүајинә етди вә тәәччүбүнү кизләдә билмәјиб: «Сизин бу көзүнүздә вахты илә бир чәррәһлыг әмәлијјаты апарылмышдыр» деди. Һадисәни олдуғу кими она сөјләдим. Профессор чох севиниб әлавә етди: **«72 ил әввәл Шамахыда көз чәррәһлығы үчүн лазыми шәраит олмадығы һалда Аббас Сәһһәтин белә бир әмәлијјат апармасы чох марағлыдыр. Бу онун маһир көз һәкими олдуғуну көстәрир».**

Тарихин сәһифәләриндән

Сол көзүмдә чәррәһлыг әмәлијјатыны профессор Н. Әфәндијев апарды. Беләликлә дә көзләрим ики көркәмли чәррәһын әмәлијјат објекти олмушдур. Онларын бу гијаби «көрүшү» арасында 72 иллик бир фасилә вардыр. Бу мүддәт әрзиндә, Аббас Сәһһәтә һәкимлији гадаған етмиш чар үсул-идарәси деврилмиш, Азәрбајчанда Совет һакимијјәти јарадылмышдыр. Бөјүк ифтихар һисси илә демәлијәм ки, бу дөврдә партија вә һөкуметимизин гајғысы нәтичәсиндә республикамызда јүзләрлә јүксәк ихтисаслы көз һәкими јетишдирилмишдир.

76 јашым олмасына бахмајараг бу әмәлијјат нәтичәсиндә јенидән әмәк чәбһәсинә гајытмышам. Көзүмә јенидән нур верәнләрә— Азәрбајчан Елми Тәдгигат Көз Хәстәликләри Институтунун әмәкдашларына, шәхсән профессор Назим Әфәндијевә дәрин миннәтдарлығымы билдирирәм.

Рәмзи ЈУЗБАШОВ,
Азәрбајчан ССР Елмләр Академијасы Чоғрафија Институту чоғрафи адлар (топонимика) шө'бәсинин рәһбәри, әмәк вә мүһарибә ветераны.